

Gemeente **Heerde**

2. Ruimte, ondernemen en wonen

→ www.heerde.nl

Toelichting op programma (Openbare) ruimte, ondernemen en wonen

Dit programma gaat over duurzaamheid, het beheer en onderhoud van de openbare ruimte en het bos, ruimtelijke ontwikkelingen, economie, recreatie, erfgoed en toerisme en bouwen en wonen. Onder dit programma valt ook het opstellen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan, instrumenten in het kader van de op 1 januari 2024 in te voeren Omgevingswet. Met het toepassing van uitnodigingsplanologie hebben we ons al eerder voorbereid op deze wet. Onze rol bij ruimtelijke vraagstukken is daarmee veranderd.

Collegeprogramma Ruimte, ondernemen en wonen

Wat willen we bereiken?

We hebben doorstroming in onze woningbouw.

Maatregelen

Bouwen van zo veel mogelijk passende woningen (starters, jonge gezinnen en doorstromers).

Wanneer zijn wij tevreden

Er is een substantieel aantal (flex)woningen voor de doelgroep starters en jonge gezinnen gerealiseerd. Er is zicht op doorstroomcijfers en wachttijden voor sociale woningbouw, die bovendien zich positief ontwikkelen.

Startdatum

01-01-2023

Einddatum

31-03-2026

Wat willen we bereiken?

We hebben een visie op wonen en zorg.

Maatregelen

Met de resultaten van dit onderzoek ontwikkelen we nieuwe ideeën.

Wanneer zijn wij tevreden

De resultaten van het onderzoek zijn bekend. Op basis van deze resultaten zijn nieuwe keuzes gemaakt respectievelijk strategieën opgesteld.

Startdatum

01-01-2024

Einddatum

31-12-2024

Onderzoeken naar soort woningen waarin mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen.

Wanneer zijn wij tevreden

De resultaten van het onderzoek zijn bekend. Op basis van deze resultaten zijn nieuwe keuzes gemaakt respectievelijk strategieën opgesteld.

Startdatum

01-01-2022

Einddatum

31-12-2024

Wat willen we bereiken?

We hebben meer woningen.

Maatregelen

Blijvend bouwen op plekken binnen de bebouwde kom (naast MFA Wapenveld, Veessen en in het centrum van Heerde).

Wanneer zijn wij tevreden

Concreet zijn er woningbouwplannen gerealiseerd in Wapenveld en Veessen en zijn de uitleggebieden Bovenkamp III en Wapenveld Noord in ontwikkeling genomen. Ook zijn op een locatie flexwoningen gerealiseerd. Het Centrumplan Heerde is in uitvoering.

Startdatum

01-01-2023

Einddatum

31-03-2026

Bouwen op plekken buiten de bebouwde kom (oostkant Wapenveld en zuidkant Heerde).

Wanneer zijn wij tevreden

In totaal zijn er na 4 jaar tussen 200 -300 nieuwe woningen gerealiseerd respectievelijk in aanbouw.

Startdatum

01-01-2023

Einddatum

31-03-2026

Wat willen we bereiken?

We bouwen samen.

Maatregelen

Ondersteunen kleine en grote ontwikkelaars als zij de omgeving betrekken bij hun projecten.

Wanneer zijn wij tevreden

Deze ontwikkelaars hebben aangegeven tevreden te zijn over de ondersteuning vanuit de gemeente bij inwonersparticipatie.

Startdatum

01-01-2023

Einddatum

31-03-2026

Wat willen we bereiken?

We bewegen mee met ontwikkelingen in de huizenmarkt.

Maatregelen

Ontwikkelen instrumenten om te zorgen dat woningen ook voor mensen met een lager inkomen betaalbaar blijven.

Wanneer zijn wij tevreden

Er is een doelgroepenverordening vastgesteld en in werking die in dit doel voorziet. Per initiatief zijn er met ontwikkelaars hierover afspraken gemaakt; deze zijn vastgelegd in anterieure overeenkomsten.

Startdatum

01-01-2023

Einddatum

31-12-2024

Wat willen we bereiken?

We werken vanuit veranderde rol van de Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging.

Maatregelen

Voorbereiden medewerkers: onder andere vergunningverleners.

Wanneer zijn wij tevreden

Alle betrokken medewerkers zijn toegerust en handelen inclusief gedrag en houding in geest van de Omgevingswet.

Startdatum

01-01-2023

Einddatum

31-12-2024

Wat willen we bereiken?

De gemeente Heerde is goed bereikbaar.

Maatregelen

Onderzoeken of we een bijdrage leveren aan de snelle fietsverbinding tussen Apeldoorn en Zwolle.

Wanneer zijn wij tevreden

De fietssnelweg F50 is in voorbereiding.

Startdatum

01-01-2023

Einddatum

31-03-2026

Stimuleren lopen en fietsen conform STOP-principe.

Wanneer zijn wij tevreden

Inwoners zijn door campagnes bewust van het STOP-principe op gezondheid, bewegen en duurzaamheid. Inwoners passen het STOP-principe toe in woon-werkverkeer.

Startdatum

01-01-2023

Einddatum

31-03-2026

Wat willen we bereiken?

[We hebben de verkeersveiligheid vergroot.](#)

Maatregelen

Extra aandacht voor veilige loop- en fietsroutes naar scholen.

Wanneer zijn wij tevreden

De schoolroutes zijn geschouwd (bijvoorbeeld door Veilig Verkeer Nederland).

Startdatum

01-01-2024

Einddatum

31-03-2026

Instellen meldpunt verkeersgevaarlijke situaties.

Wanneer zijn wij tevreden

Alle ingekomen meldingen over verkeersgevaarlijke situaties zijn afgewerkt.

Startdatum

01-01-2022

Einddatum

31-12-2023

Inzetten van beperkte middelen.

Wanneer zijn wij tevreden

Met beperkte middelen (weinig geld) zorgen we bij herinrichting van wegen of wijken voor het vergroten van de verkeersveiligheid.

De doelen en aanpak (nieuw GVVP (Gemeentelijk Verkeers en VervoersPlan) is heroverwogen en opnieuw vastgesteld en wordt uitgevoerd. De verkeersveiligheid is toegenomen door minder verkeersincidenten.

Startdatum

01-01-2023

Einddatum

31-12-2024

Kritisch kijken naar rotondes.

Wanneer zijn wij tevreden

Jaarlijks zijn er 2 rotondes geschouwd en zonodig aangepakt.

Startdatum

01-01-2024

Einddatum

31-03-2026

Maatregelen treffen ter verkleining aanrijding groot wild.

Wanneer zijn wij tevreden

Er is sprake van actief wildbeheer en er zijn hekken respectievelijk roosters aangebracht op plekken met structureel overlast.

Startdatum

01-01-2022

Einddatum

31-03-2026

Minder verkeer toelaten in centrum op drukke tijden.

Wanneer zijn wij tevreden

Minder verkeer toelaten in centrum op zaterdagen na 16.00 uur en op dagen dat er activiteiten zijn.

Er is een pilot uitgevoerd in 2023 voor het centrum Heerde (Welgelegen tot Bonenburgerlaan) voor zaterdagen na 16.00 uur. De resultaten zijn betrokken bij het verdere centrumplan.

Startdatum

01-01-2023

Einddatum

31-12-2024

Terugbrengen snelheid van 50 naar 30 km/h op bepaalde plekken.

Wanneer zijn wij tevreden

Voor de Elburgerweg is binnen de bebouwde kom van Heerde en de Hogeweg in Veessen de maximumsnelheid teruggebracht naar 30 km/uur.

Startdatum

01-01-2024

Einddatum

31-03-2026

Wat willen we bereiken?

We zijn een gastvrije gemeente.

Maatregelen

Aandacht voor bij Heerde passende overnachtingsmogelijkheden en toeristische activiteiten.

Wanneer zijn wij tevreden

Er is zicht op de realisatie van een hotel. De voorgenomen ontwikkelingen met betrekking tot Ennerveld, IJsselzicht en IJsselhoeve zijn gerealiseerd.

Startdatum

01-01-2023

Einddatum

31-03-2026

Aantrekkelijker maken centra Heerde en Wapenveld.

Wanneer zijn wij tevreden

De centra zijn gezelliger gemaakt met groen rondom de muziekkoepeel, dit in samenhang met het centrumplan.

Startdatum

01-01-2023

Einddatum

31-03-2026

Aantrekkelijker maken horeca Heerderstrand en Renderklippen.

Wanneer zijn wij tevreden

Er is geïnvesteerd in een kiosk, horecavoorziening, respectievelijk ontvangstlocaties op het Heerderstrand en de Renderklippen.

Startdatum

01-01-2023

Einddatum

31-03-2026

Opstellen veiligheidsregels per recreatiegebied.

Wanneer zijn wij tevreden

De opgaves vanuit de recreatiezonering zijn gerealiseerd respectievelijk in uitvoering. Ook zijn routes opgesteld voor alle gebruikers (o.a. MTB-ers).

Startdatum

01-01-2023

Einddatum

31-12-2024

Wat willen we bereiken?

We respecteren onze natuur.

Maatregelen

Onderhouden bermen in belang biodiversiteit.

Wanneer zijn wij tevreden

Er is een vastgesteld maaibeleid opgesteld en het ecologisch bermbeheer wordt in de praktijk toegepast.

Startdatum

01-01-2024

Einddatum

31-03-2026

We stimuleren komende jaren natuurontwikkeling en natuurbehoud op alle terreinen.

Wanneer zijn wij tevreden

In samenspraak met provincie, landbouw en natuurverenigingen wordt natuur hersteld ten behoeve van toekomstbestendig landelijk gebied.

Startdatum

01-01-2023

Einddatum

31-03-2026

Wat willen we bereiken?

Onze ondernemers staan niet alleen.

Maatregelen

Ondersteunen Verkorte Voedselketens.

Wanneer zijn wij tevreden

Inwoners kopen in toenemende mate lokaal (bij lokale boeren of bedrijven).

Startdatum

01-01-2023

Einddatum

31-03-2026

Ontwikkelen Actieprogramma Economie.

Wanneer zijn wij tevreden

Het in samenwerking met ondernemers tot stand gekomen en vastgestelde Actieprogramma is in uitvoering.

Startdatum

01-01-2023

Einddatum

31-03-2026

We ondersteunen duurzame voedselproductie en landschapsbeheer.

Wanneer zijn wij tevreden

Vanuit onze Cittaslow gedachte zijn er initiatieven tot stand gekomen (erfcoaches) en zijn de Ijsselvallei gesprekken geïntensiveerd.

Startdatum

01-01-2023

Einddatum

31-03-2026

We stimuleren de samenwerking tussen overheid, ondernemers, onderwijs en organisaties.

Wanneer zijn wij tevreden

Er heeft elk jaar een ondernemersevent plaatsgehad. Het uitvoeringsprogramma economie is conform planning gerealiseerd.

Startdatum

01-01-2022

Einddatum

31-03-2026

Wat willen we bereiken?

[We produceren andere energie.](#)

Maatregelen

Ontwikkelen plan in transitievisie Warmte.

Wanneer zijn wij tevreden

Het plan is in 2022 opgesteld en vastgesteld. De uitvoering is in volle gang.

Startdatum

01-01-2023

Einddatum

31-03-2026

We stimuleren vooral de opwekking van zonne energie (voorkeur voor daken).

Wanneer zijn wij tevreden

Aangezien het meestal niet onze daken betreffen, zijn inwoners/eigenaren betrokken en zijn de beschikbare stimuleringsmaatregelen uitgevoerd. Ook het principe van zon op land wordt inmiddels toegepast. Binnen en afhankelijk van de kaders van het provinciaal beleid wordt windenergie toegepast.

Startdatum

01-01-2023

Einddatum

31-03-2026

Wat willen we bereiken?

We hebben ons aangepast aan klimaatverandering: klimaatadaptie.

Maatregelen

Uitvoering regionaal plan om droogte te bestrijden overstroming tegen te gaan en water goed op te vangen en vast te houden.

Wanneer zijn wij tevreden

Het vastgestelde regionale plan wordt jaarlijks conform planning uitgevoerd.

Startdatum

01-01-2023

Einddatum

31-03-2026

Wat willen we bereiken?

We gaan voor schone lucht.

Maatregelen

We strijden tegen de opening van het vliegveld Lelystad.

Wanneer zijn wij tevreden

Tenminste zijn de laagvliegroutes boven de Veluwe van tafel.

Startdatum

01-01-2022

Einddatum

31-03-2026

Wat willen we bereiken?

We gebruiken materialen vaker en opnieuw: circulaire economie.

Maatregelen

Uitvoeren programma toekomstbestendige bedrijventerreinen.

Wanneer zijn wij tevreden

Er is een concreet uitvoeringsprogramma vastgesteld; dit is in analogische volgorde van het programma in uitvoering gebracht.

Startdatum

01-01-2024

Einddatum

31-03-2026

Wat willen we bereiken?

We geven het goede voorbeeld.

Maatregelen

De gemeente koopt zoveel mogelijk lokaal en duurzaam in.

Wanneer zijn wij tevreden

Binnen grenzen aanbestedingskader is er lokaal en duurzaam ingekocht. De vaste huisleveranciers zijn opnieuw aanbesteed.

Startdatum

01-01-2022

Einddatum

31-03-2026

We vervangen afgeschreven auto's door elektrische auto's.

Wanneer zijn wij tevreden

Onze auto's zijn conform afschrijvingsplanning waar mogelijk vervangen door elektrische auto's.

Startdatum

01-01-2022

Einddatum

31-03-2026

Wat gaat het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023 incl wijz	Primaire begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten						
Duurzaamheid	331.684	498.990	546.608	554.173	205.920	209.476
Riolering	1.275.096	1.249.643	1.285.204	1.346.934	1.401.373	1.448.172
Reiniging afval	1.606.934	1.608.073	1.708.955	1.713.164	1.716.777	1.720.137
Begraven	458.311	427.943	447.271	466.987	484.218	499.481
Economie	358.567	383.919	300.639	306.183	311.140	315.753
Toerisme en recreatie	473.080	422.868	442.846	415.342	423.235	430.742
Bouwen en Wonen	1.316.840	1.224.097	1.173.559	1.231.808	1.285.739	1.336.017
Ruimtelijke ontwikkeling	687.296	719.305	654.319	552.386	572.599	591.148
Grondbedrijf	685.088	61.619	76.566	68.002	67.835	69.744
Gemeentelijke accommodaties	1.433.546	1.991.414	2.138.372	2.428.632	2.458.869	2.490.985
Beheer en onderhoud	4.565.030	5.222.120	5.108.677	5.358.558	5.550.953	5.736.088
Verkeer en vervoer	169.826	181.766	251.764	263.957	279.031	291.020
Totaal Lasten	13.361.298	13.991.757	14.134.780	14.706.126	14.757.689	15.138.763

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023 incl wijz	Primaire begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Baten						
Duurzaamheid	-61.657	-345.855	-348.993	-352.130	0	0
Riolering	-1.516.269	-1.560.883	-1.618.057	-1.692.766	-1.757.136	-1.815.888
Reiniging afval	-1.985.890	-1.974.886	-2.096.421	-2.102.297	-2.106.600	-2.111.418
Begraven	-619.088	-582.351	-615.580	-644.247	-666.169	-689.108
Economie	-19.907	-48.440	-25.200	-25.830	-26.440	-27.050
Toerisme en recreatie	-70.161	-21.587	-21.587	-21.587	-22.110	-22.620
Bouwen en Wonen	-639.705	-509.569	-397.866	-398.111	-398.350	-398.590
Ruimtelijke ontwikkeling	-74.217	-113.630	-116.380	-118.660	-120.910	-123.120
Grondbedrijf	-802.396	-413.113	-322.909	-316.707	-119.510	-122.260
Gemeentelijke accommodaties	-662.381	-980.651	-866.956	-793.609	-806.530	-825.090
Beheer en onderhoud	-656.348	-653.464	-574.647	-584.450	-594.721	-604.811
Verkeer en vervoer	-316	0	0	0	0	0
Totaal Baten	-7.108.334	-7.204.429	-7.004.596	-7.050.394	-6.618.476	-6.739.955
Resultaat	6.252.964	6.787.328	7.130.184	7.655.732	8.139.213	8.398.808

Toelichting op de lasten en baten ruimte, ondernemen en wonen

Het programma **Ruimte, ondernemen en wonen** kent relatief veel incidentele bijstellingen, veelal in relatie met subsidietoekenningen. Hieronder is een toelichting gegeven op de budgettaire afwijkingen binnen dit programma.

Lasten

Product Duurzaamheid

Vanuit het Rijk is er voor de jaren 2023-2025 een bijdrage voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid beschikbaar gesteld (zogenaamde Jetten-gelden). Voor de gemeente Heerde is deze bijdrage ongeveer €350.000,- per jaar. Het is de bedoeling dat met dit geld onder andere de uitrol van warmtenetten en het aardgasvrij maken van woningen in gang wordt gezet.

Product Toerisme en Recreatie

Voor 2024 is er €25.000,- beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling van het LEADER-gebied IJsselvallei. Hiervoor worden ambities en projecten ontwikkeld ter versterking van de kwaliteit van lucht, bodem en water in dit gebied. Er is ook een budget van €20.000,- opgenomen voor het overbruggingsjaar Visit Veluwe.

Product Ruimtelijke ontwikkeling

Bij de Perspectiefnota 2024-2027 is voor het opstellen van het programma Biodiversiteit en het starten met de gebiedsontwikkeling Kerkdijk-Borchgraverweg tezamen €100.000,- beschikbaar gesteld voor 2024. Daarnaast is er voor hetzelfde jaar €25.000,- geraamd voor de actualisatie van het sterk verouderde welstandsbeleid.

Product Gemeentelijke accommodaties

Bij dit product zijn de uitgaven voor de komende jaren aangepast aan de nieuwbouw van de MFA Hof van Cramer. Conform raadsvoorstel is voor 2024 €200.000,- geraamd voor asbest-, verhuis-, en opslagkosten. Voor 2025, wanneer het nieuwe pand is opgeleverd, is er rekening gehouden met de bijbehorende nieuwe exploitatielasten en zijn de exploitatielasten van de oude gebouwen afgeraamd.

Product Beheer en Onderhoud

De ramingen bij dit product vertonen geen noemenswaardige afwijkingen afgezien van

de onderdelen 'onderhoud wegen' en 'energieverbruik openbare verlichting'. Deze beide posten zijn voor 2023 éénmalig verhoogd met €280.000,- respectievelijk €10.000,-. Voor 2024 e.v. is er nog onvoldoende duidelijkheid over het verloop van deze kosten; daarom zijn de budgetten voor deze jaren weer teruggeraamd naar het oorspronkelijke niveau.

Baten

Product Duurzaamheid

De 3-jaarlijkse bijdrage van €350.000,- voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid is zowel aan de lasten- als aan de batenkant in de begroting verwerkt.

Product Bouwen en Wonen

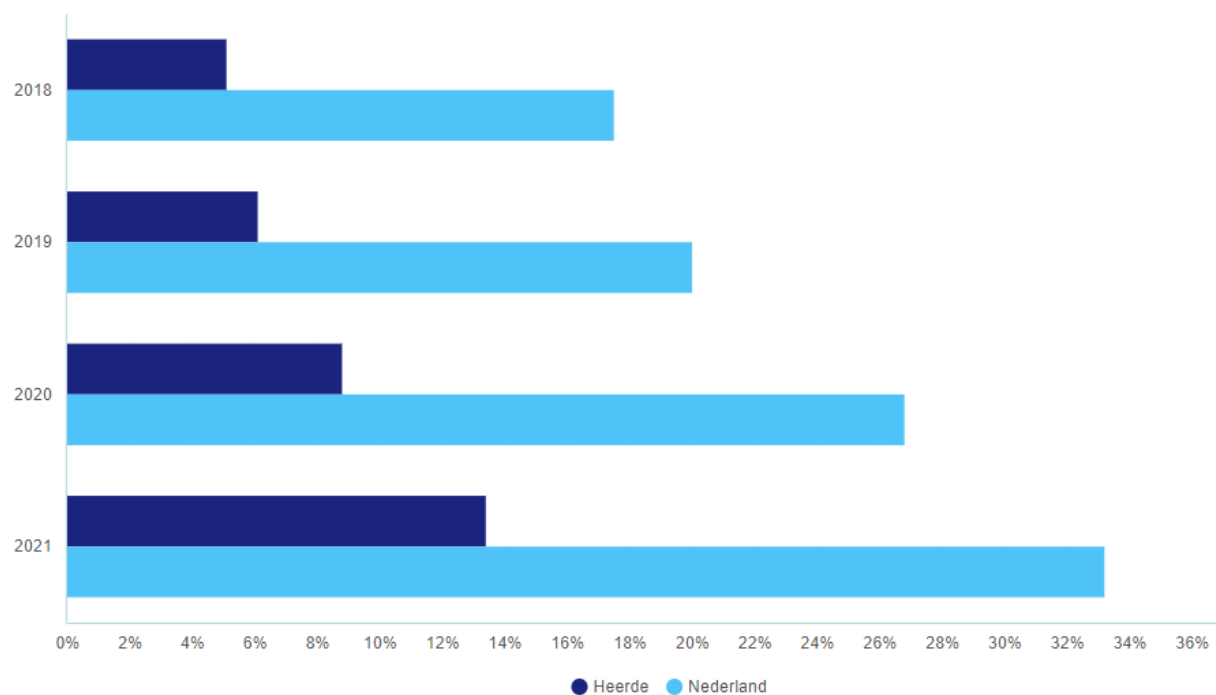
Voor 2023 zijn de inkomsten uit bouwleges, in verband met de uitgestelde invoering van de Omgevingswet, éénmalig verhoogd naar €500.000,-. Voor de jaren erna zijn de legesinkomsten structureel met €50.000,- verhoogd naar €385.000,-.

Product Gemeentelijke accommodaties

In 2023 is 't Honk verkocht; de opbrengst hiervan bedroeg €315.000,-. De geraamde asbest-, verhuis-, en opslagkosten (€200.000,-) voor de MFA Hof van Cramer worden gedekt uit de algemene reserve. De onttrekking hiervan is op deze post verantwoord.

BBV-indicatoren programma ruimte, ondernemen en wonen

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit - Heerde, %

Demografische druk

Heerde

Nederland

CBS | 2023

Funciemenging

46,1%

Heerde

53,8%

Nederland

Meerdere bronnen | 2022

Vestigingen (van bedrijven)

per 1.000 inw.15 t/m 64jr

148,0

Heerde

174,1

Nederland

LISA | 2022

Nieuw gebouwde woningen - Heerde, per 1.000 woningen

